

Jejich osudem se stala Velká válka - padlí a zemřelí vojáci 1914 – 1918 ze Slánska

Před dvěma roky uplynulo 100 let od začátku 1. světové války, která byla pro české země co do počtu odvedených mužů největší válečnou událostí. Nikdy předtím ani potom nebylo nasazeno a nepřišlo o život tak velké množství českých vojáků. Na všech frontách bojovalo za rakousko-uherskou monarchii kolem devíti miliónů mužů, z nichž asi 1,1 milionu se domů nevrátilo. Počet českých vojáků rakousko-uherské armády je odhadován na 1,5 milionu mužů, z nichž asi 140 - 180.000 zemřelo. O tom poskytují svědectví památníky, nacházející se téměř ve všech českých obcích, ze kterých muži ročníků 1865 – 1900 do války rukovali.

I v našem regionu je množství pomníků se jmény těch, kteří se z války nevrátili. Některá jména jsou na hřbitovech, povětšinou jen zmíněna, protože padlí a zemřelí vojáci byli pochováni jinde, či místo jejich posledního odpočinku mnohdy dodnes není známo. V některých obcích jsou jména padlých a zemřelých vojáků uvedena na pomnících, jinde v obecních kronikách. Na některých pomnících jsou však údaje neúplné, či chybné, to samé se týká i obecních kronik. V některých obcích nejsou na pomníku uvedena žádná jména a v kronikách padlí spoluobčané také nemají místo. Někde nebyly pomníky padlým spoluobčanům ani postaveny. Tyto skutečnosti vedou k tomu, že v mnoha obcích našeho regionu nemají v současnosti nejmenší ponětí o tom, kdo jejich mrtví spoluobčané byli, či kde a kdy zemřeli.

Tento stav se rozhodl napravit spolek Wotrubia, který chystá v letošním roce k vydání knížku „Jejich osudem se stala Velká válka. Padlí a zemřelí vojáci 28. pěšího pluku, 8. zeměbraneckého pluku a dalších c. a k. jednotek ze Slánska“. Publikace bude využívat především dokumenty Vojenského ústředního archivu - Vojenského historického archivu Praha, ze kterých lze získat informace o narození, domovské příslušnosti, civilním povolání i úmrtí (datu, místě a důvodu) a případně i místě pohřbení většiny vojáků z našeho regionu. Zvláště tzv. matriky zemřelých (Sterbenregister) jednotlivých pluků c. a k. monarchie a jejich následovníků v československé prvorepublikové armádě jsou cenným materiálem.

Knihy bude obsahovat fotografie pomníků, abecedně seřazené podle jednotlivých obcí, vždy s konkrétními jmény na nich uvedenými a podrobnostmi o vojácích. Kde v obci není pomník či pamětní deska, bude uveden seznam zemřelých rodáků. Součástí publikace bude též abecední seznam všech jmen a také členění podle místa narození, domovské obce i příslušnosti ke konkrétní c. a k. jednotce. Uvedeni budou též padlí legionáři, většinou zajatí příslušníci c. a k. jednotek.

Knihy bude vydána v zavedené ediční řadě *Historie Slánska ve XX. století*, financována ze sponzorských darů jednotlivých obcí. Důležitost připravované publikace vnímá též hejtman Středočeského kraje ing. Miloš Petera, který nad ní převzal osobní záštitu.

Knížka by měla obsahovat i fotografie vojáků, ať zemřelých, či přeživších, které budou její nedílnou součástí. Proto chci požádat každého, kdo by mohl zapůjčit jakékoliv fotografie, korespondenci či jiné dokumenty, které jsou památkou na bývalé vojáky c. a k. monarchie z Leduců a Šternberku, ale i z obcí celého regionu Slánska (i Kladenska), zda by mne mohl kontaktovat (723460433, bartonickovi@iol.cz). Případně dokumenty k zapůjčení nechat v obálce s mým jménem v podatelně městského úřadu ve Slaném. Veškeré dokumenty a fotografie si okopíruji a nepoškozené vrátím zpět jejich majitelům.

Padlí a zemřelí vojáci - naši dědové, pradědové a ostatní příbuzní – byli nedílnou součástí života našich měst a obcí i celého slánského regionu. Připravovaná kniha by měla být důstojným připomenutím jejich tragických osudů.

Pavel Bartoníček